

עדר הלכות יום הכיפורים תרישתרכ

בלילה אין יושבין¹⁹ אבל מכל מקום צריבין לישן בלילה כדי שיוכלו להתפלל ביום כבוונה ולא יתנמנמו בתפלתם²⁰:

מז ואם נחלשו יכולים לסמוך לשום דבר¹⁹ ומי שעמד פעם אחת כל יום הכיפורים וזכה בדעתו לנהוג בן לעולם אם רוצה לשנות מנהגו צריך התרה כמו גדר¹⁹ כמ"ש ביו"ד סי' רמ"ג¹⁹:

יז הנשים אין להם לעמוד כל יום הכיפורים²⁰ לפי שאין תועלת בעמידתם שעיקר מעם העמידה הוא כדי להיות דוגמת המלאכים שנקראים עומדים* וזה אין שייך בנשים כמ"ש בס' תר"ם²⁰:

יח אע"פ שבכל השנה אסור לישן בבית הכנסת²¹ מכל מקום בליל יום הכיפורים נוהגין לישן בבית הכנסת לפי שאומרים שם שירות ותשבחות רוב הלילה ויש ישינים שם כדי לשמור את הנרות ואין כאן חשש איסור²² כיון שהוא צורך בית הכנסת²³ כמו שנתבאר בסיומן קנ"א²⁴ אך וזהו לישן במערב²⁵ רחוק מן הארון²⁶ או בבית הכנסת של נשים אין שם נשים²⁷ אבל אותם שאינם רוצים לומר שם שירות ותשבחות לא ישנו כלל בבית הכנסת²⁸ והחונים המתפללים ביום לא יעורו כל הלילה לפי שמפסדים את קולם כשאינם ישינים בלילה²⁹ ואפילו כל אדם טוב לו שלא יעור כל הלילה³⁰ כמ"ש למעלה³¹.

וטוב לומר קודם השינה ד' מומרים הראשונים של התהלים³² שהם שמירה לקריאתם וגם טוב ליהרהר שלא יעטרף את עצמו בכרים וכסתות שלא יבא לידי חימום ועכ"פ יזהר שלא לכסות הגליו וזכר לדבר והגל מרגלותיו³³ של בועז שלא יבא לידי חימום³⁴:

תרכ מנהג יפה לקצר בתפלת שחרית ובו ב' עיפיים:

א טוב שלא להאריך בתפלת שחרית כדי למהר בענין שיוכל להתפלל מוסף³⁵ קודם ו'

צו התהות מייטנות שם בשם מנה"מ. מנה"ל ה"ל ליל יום כפור (ע' שלא). מנהג משה סי' תתנ"א. אלה רבה ס"ק כ.

צז מנה"ל וייל סי' קצא. רמ"א סי'.

צח הנרות מייטנות שם. מנה"ל ה"ל ליל יום י"ב אות יב. מנהג משה שם. אלה רבה שם.

צט מנה"ל וייל שם. רמ"א שם.

ק מנה"ל שם. רמ"א שם.

קא לבוש סיד. מ"א סק"א.

קב סעף מו.

קג אבדרים סדר תפלת יו"כ.

קד שליה מסכת יומא עמוד התשובה (רכמ, א) ד"ה אמנם מי, בשם סדר היום ליל יו"כ. מ"א שם. ובסדריו: ארץ ערבית יש לומר ארבעה מאמרים הראשונים שבתהלים (כי יש בהם ש"י תיבות כבנות קרי, וראשי תיבות וסופי תיבות מהמאמרים מנין קל"א כבנות מנ"א) כדי להנצל מקרי, גם יבין כשם ה"י בנקוד בברית [חוריק, שב"א, חוריק].

קה רות ג, ו.

קו שליה שם. אליה וזוטא סק"א.

סימן תרכ

א התהות מייטנות ה"ל שבת עשר כמפוי ד"ה צריך. סוד ושורש ס"א.

פא ראה מ"ב וענינים.

פב ב"ר ד"ה ועוד. כנסת הגדולה הגה"מ. מ"ז סק"ה. מ"א סק"י. וראה גם לקמן ס"ח. ובסדריו: וטוב שלא לישן בליל יו"כ אלא לעמוד בתורה, וש"ג.

פו מנה"ל ה"ל ליל יו"כ (ע' שכה). דרכי משה ס"ק י. מ"א שם.

פז מנה"ל וייל סי' קצא. כנסת הגדולה הגה"מ. אליה וזוטא סק"י.

פח סימן זה בשע"ר לא הגיע לדינו, וראה ש"ע שם סי' ריד סי"א. לעיל סי' רכטו סי"ג.

פט מנהג משה אות תתסג. מ"א סק"י.

צ ראה פקדי דרבי אליעזר פמ"ו. הובא בפור סי' תרו ובהנהגות מייטנות סוף ה"ל שבת עשור ד"ה נח.

צא סעף ט.

צב תוספתא מגילה פ"ב ה"א. תוס' ב"ב, ג ד"ה ועיילת. ש"ע סי' קנא פ"ג.

צג הנרות מייטנות שם סדר"ה כל. ב"ר ד"ה ועוד נהגו ללון.

צד ראה מרכי מגילת רמז תתכס. ב"ב רמז תסת. הנרות מייטנות ה"ל תפלת פ"א אות ה. מור וש"ע סי' קנא ס"ד.

צה סימן זה בשע"ר לא הגיע לדינו, וראה ש"ע שם סי' ריד.

הלכות יום הכיפורים תרכ"תרכא

שעות ומחצה וזמן האריך החון יותר מראי ואי אפשר שלא יאחרו מוסף עד לאחר ו' שעות ומחצה יש לדלג סליחותי ואינו מלכוד כדי להתחיל תפלת מוסף קודם שיגיע זמן תפלת המנחה היינו ו' שעות ומחצה שאו מן הרין צריך להתפלל מנחה תחלה כמ"ש בס"י רפ"ז.¹

ומכל מקום אם אירע שאחרו להתפלל מוסף עד ו' שעות ומחצה אעפ"כ יתפללו מוסף תחלה קודם מנחה ממעם שנתבאר שם ע"ש:

ב טוב לומר מעט סליחות בנחת מהרבה במרוצה:²

תרכא סדר קריאת התורה ומילה ביום כיפור וכו' י"ז סעיפים:

א מוציא שני ספרים וקורים בראשון ששה אנשים בפרשת אחרי מותי עד ועש כאשר צוה ה' ו' ואם חל כשבת קורין שבעה ומפמיר קורא בספר שני בפנים ובעשור לחודש ומפמיר בישעיה ואמר סלו סלו ער כי פי ה' דבר לפי שבפרשה זו נתבאר ענין תשובה ותענית:³

ב בכרבות הפמרה אין חותמין ברוך אתה ה' מלך מוחל וסולח אלא יאמר וברך אמת וקיים לעד ברוך אתה ה' מלך על כל הארץ מקדש כו':

ג אם יש מילה ביום הכיפורים מלין בין קריאת התורה למוסף ואחר המילה אומרים אשרי ייש ונהגין למול אחר אשרי ו' ואם הוא במקום שמלין התינוק בביתו ולא בבית הכנסת אין מלין עד חזרת ספרי תורה להיכל⁴ משום שהוא כיוון ספר תורה להניחו ולצאת לחינוך ואחר המילה חוזרין לבית הכנסת ואומרים קדיש שלפני תפלת מוסף:⁵

ד ואחר המילה יש ונהגין לברך ברכת המילה בלא כוס ו' לפי שאי אפשר למעום ממנו וגם אין ממעמימים לתינוק גזירה שמא יהיה התינוק גרול בשתייה זו של מצוה ויורה היתר לעצמו לשתות מכוס של ברכה אף לכשיגדל ו' ואע"פ שבתשעה באב ממעמימים

י כלבו ס" ע (לה, ד), בשם הר"ן נתן, מנתיים (מורטא) מנהג יח"כ (ע' ק"ג). רד"כ משה ס"כ ב' לבוש סוף ס"א. ח"א ריש ה"י. אבל בסידור (אצל שרית של שבת) הנוסח (עפ"י רוקח קרוב לסופ"י ר"י. הובא בב"י): ברוך אתה ה' מלך מוחל וסולח כו'.
יא וכל' לעיל ברי"ח ס' תקנ"ב ס"א. ובסידור: וברך מלכנו אמת.
יב רוקח ס' ר"ה ומה שפוקסין. חודכי סוף רמז תשנ"ב. תהלות מרדכי שבת רמז תנ, בשם מרדכי מרומבורג שר"ע ס"ב.

יג תהלות מרדכי שם. שור"ע שם. ח"א סק"ב.
יד מנתיים (מורטא) ע' ק"ג. דמ"א ס"ב.
טו תהלות מרדכי שם. שור"ע שם.
טז לבוש ס"ב.
יז תהלות מרדכי שם. שור"ע שם. ולפני הקדיש יאמר איה מנומר (א"ק ח"כ ע' רפ).
יח מרדכי סוף רמז תשנ"ב. בשם רבנו יעקב ב"ר שמשון, ר"ן שבת (נ, א) ד"ה וכתבו, בשם הגאונים. אבודרהם הל' ברכת מילה, בשם הר"ן נהא ורמב"ם. שר"ע ס"א.
יט מרדכי ואבודרהם שם. וראה רש"י עירובין מ, ב ד"ה דאתי. מ"ן סק"א ופי' תריש סק"ג. לעיל ס' שגמ ס"ה. ס' תריש ס"ז.

ב תהלות מיינוניות שם. מרדכי הל' יח"כ (ע' שלה). וראה גם לעיל ס' רפ"ז ס"ה.
ג לבוש.
ד תהלות מיינוניות שם בשם מרדכי. מרדכי'ל שם. לבוש. ח"א.
ה סוף ה.
ו מ"א ס' תרכ"ב סוף סק"ב. וראה גם לעיל ס' א מהד"ב ס"ב ומרדכי'ל ס"ט: טוב מעט בכונה מרדכות שלא בכונה.

סימן תרכא

א רמב"ם הל' תפלה פ"ג הל"ה. מור ושור"ע ס"א.
ב תשנה מגילה כא, א. מור ושור"ע שם. וראה גם לעיל ס' רפ"ב ס"א.
ג מנשה שם ל, ב. מור ושור"ע שם.
ד ויקרא מן ד"ה מור ושור"ע שם.
ה מור ושור"ע שם. וראה לעיל ס' רפ"ב שמוכ שלא להוסף מעל שבעה קרואים.
ו במדבר כפ, ז. תוספתא מגילה פ"ג הל' רמב"ם שם. מור ושור"ע שם.
ז נ"ה ד"ה ברייתא שם לא, א ורש"י ד"ה כ. מור ושור"ע שם.
ח נ"ה ד"ה מור ושור"ע שם.
ט רש"י שם. ב"י ריש ה"י. לבוש ס"א.